

פרוטוקול מס. 41

מישיבת ועדת החינוך והתרבות, שהתקיימה ביום ד',
ב"ח בתשרי תשל"א - 28.10.70, בשעה 10.30 לפנ"צ.

נכחו - חברי הוועדה:

- א. כץ - היו"ר
- מ. אביזנהד
- מ. גן-פורת
- א. גולדשמידט
- זינה הרמן
- חייקה גרוסמן
- מ. ידיר
- ש. לוי
- ד. קרון
- א. רוזנאל-נאור
- יוסף תמיד

מוזמנים:

מר אלעד פלד - מנכ"ל משרד החינוך והתרבות
מר אליהו ישראלי - הממונה על שירות ההוראה, משרד החינוך

מר ראובן אבירם - יו"ר הארגון של המורים העל-יסודיים
מר שמואל שמעוני - חבר הנהלת ארגון המורים העל-יסודיים
מר אמנון כהן -

(מר דוד אלוני - גזבר הסתדרות המורים
 (מר דב אסא - מנהל מחלקת ההשתלמות
 חברי הנהלת מרכז
 (גב' שלומית הראל - מנהלת המחלקה לגבנות
 הסתדרות המורים
 (גב' עדה גילן - מנהלת המחלקה המקצועית
 (מר נתן נהיראי - מנהל המחלקה לארגון

מזכירת הוועדה:

גב' דנה פלד

רשמה:

שולמית פרג.

בסדר-היום: השביעות והועזועים הצפויים במערכות החינוך.

היו"ר א. כץ:

אני פותח את הישיבה, ומקדם בשלום
ובברכה את חברי הוועדה ואורחיהם.

אני מצטער שישיבה הוועדה הזו נקבעה
בדחופות, אולם בוכח הנושא, לפי הערכתי, מחייב קיום ישיבה דחופה.

הנושא הוא - שביתה צפויה בחינוך
העל-יסודי משבוע הבא; כמו כן צפויים, על סמך העתונות, זעזועים
במערכת החינוך החל מתחילת חודש הבא. לכן זימנתי את הישיבה להיום,
והזמנתי לכאן משלחת מטעם ארגון המורים העל-יסודיים, ומשלחת שניה -
אשר תגיע לכאן בעוד זמן מה - מטעם מרכז הסתדרות המורים, על מנת
להביע בפנינו את עמדתם. לאחר מכן נשמע את עמדת הממשלה, שאותה
מייצג מר פלד. עוד תהיה לנו הזדמנות הגיבית כדי לברך את מר פלד
לרגל תפקידו החדש - מנכ"ל משרד החינוך, וכן להיפרד מהמנכ"ל היוצא,
מר שריד. אגב, קבעתי למטרה זו ארוחת צהרים, ביום ג' - 10.11.70,
בשעה 13.00.

בשבוע הבא הוועדה תשב, כרגיל, ביום ד',
בשעה 8.45 בבקר. סדר היום שלה יהיה "תכנון העבודה לשנת תשל"א".

ועתה, אני מציע שתהיה פתיחה קצרה
של נציג ארגון המורים העל-יסודיים, ולאחר מכן ישאלו חברי הוועדה
שאלות, וזאת מתוך הנחה בפיסיית שהנושא בכללו אינו זר לנו.
צבוקשה.

מר ראובן אבידן:

אני מניח שפה ושם שמעתם לא פעם
על עניינינו. בפעם האחרונה חתמנו ^{הסכם}
עבודה בשנת 1964, וכל שנתיים מתחדש הסכם זה, - ב-1966 וב-1968.
שר האוצר פנחס ספיר הסביר לנו את המצב במדינה, שאותו כולנו מכירים,
והוא נגע בהקפאת השכר. אנחנו מבינים את המצב במדינה, ואנחנו
מפנים רק לדבר אחד - שההקפאה תהא מוחלטת ואמיתית, ושהפער הקיים
בין סקטור אחד לשני - לא יהיה אחרת. אמרו שזה מובן מאליו.

אילו ההבטחה שקבלנו היתה קיימת, לא
היינו יושבים כאן ברגע זה. אולם המציאות היא, שאנחנו היינו הסקטור
היחיד שקבל את הצעת שר האוצר ושהסכים ללא הסתייגויות כל שהן לקבל
את ההצעה; כמו כן הננו הסקטור היחיד, או כמעט היחיד, שלא בענה
מבחינת השכר בשום דבר.

לפני 3 חדשים ישבנו עם ועדת

השרים, ואז פנה שר האוצר פנחס ספיר לנציג המהנדסים ואמר מה שאמר
בעצמך 10% ואז אני מחיתי באמרי: אדוני השר לא פונה אלי
כי התזוזה אצלנו היתה אפס. והנה, אנו מקבלים עכשיו עונש בעד אזרחות
טובה, ושואלים אותנו כיצד אנו באים בדרישות... מה שאנחנו דורשים
זה מליונים. אילו היינו ממשיכים באזרחות טובה שלנו, אז נציגי
הממשלה היו צריכים להגיד לנו תודה... וגם עכשיו לא דורשים להחזיר
לנו רטרואקטיבית מה שהפסדנו...

על כל פנים, החביעות שלנו הן
מ-1.4.70. לאור העובדה שהפער גדול בינינו לבין אחרים, איננו יכולים
להיאבק בצורה שונה מזו שאנחנו נאבקים. מצד השני לא קבלנו שום הצעה
מעשית, קונקרטיית, המאפשרת לנו להימנע מהמאבק.

אני מבקש מחברי הוועדה לשאול שאלות.

היו"ר א. כץ:

אמרת, כי מהצד השני אין היענות.
האם אפשר לקבל את זה בצורה החלטית?

ד. קורן:

האם משדד החינוך מסכים לטענה שמ-1964
לא השתנה מאומה במשכורת המורים, לא
במישרין ולא בעקיפין, בצורת הטבות וכו'?

א. גולדשמידט:

מה הוא התירוץ לגבי החביעות שהוגשו
ושלא נענו?

ח. גרוסמן:

היא כתוב בעתונות שמסתמנת איזו פשרה
בחביעותיכם. הייתי רוצה להע, עד

א. רזיאל-נאור:

היכן הגיעו הדברים?

- מהו הסכום המתבקש כחוספת למשכורת
שלכם המתבססת על הטענה שדה הסכום
אשר עשוי לסלק את העיוות שחל במשק השנים?

היו"ר א. כץ:

- מה היתה ההצעה הקונקרטיה האחרונה

שהוצעה לכם עד רגע זה?

- מה היא ההצעה הקונקרטיה לגבי המספרים

או לגבי כל פרוצדורה אחרת לפתרון הבעיה?

- מה עמדתכם לגבי ההצעה האחרונה הזו?

עמדה רשמית של הארגון - האם יש חץ או כיוון לפתרון הבעיה? אני
מתכוון לזה שלא יהיו 30 אלף ילדים ברחובות...

- האם תוכלו, או תהיו מוכנים להצעה

ללכת לבורר מוסכם - לא חובה - אלא מוסכם על שני הצדדים, כדי
למסור לו את כל השנוי במחלוקת? מהי עמדתכם העקרונית והמעשית
בשטח זה?

לאור זה שועדת החינוך דנה בנושא - אולי
צריך להודיע שלא תפרוץ שביחה?

מ. ידיד:

מר ר. אבירם - יו"ר ארגון המורים העל-יסודיים:

נשאלתי: האם לא היתה שום הצעה? - כמובן

שהיו הצעות. יש הצעה שוועדה תתחיל לבדוק את העניין ב-1 בינואר,
ושתמסור ב-1 באפריל את מסקנותיה, כשהן לא מחייבות אף אחד. כלומר,
מסקנות הוועדה אינן מחייבות את הממשלה.

חשובתנו: ברור שהמטרה הראשונה של ועדה

כזו היא לדחות את העניין לשנה. כמובן שאנחנו דוחים הצעה זו משום
שמסקנות הוועדה לא יהייבו את הממשלה.

הפער הקיים בין מורים ומהנדסים - זהו

דבר שאפשר לבדוק במשך שעה-שעתיים או במשך יממה. לכן הסכמנו לדון
על זה עד 1 בנובמבר.

ההצעה לא נחקבלה משום שלא רצינו לדחות את תביעותינו לשנה נוספת; שנית, לא רצינו לסבך ענין פשוט שבדיקתו לא תימשך יותר מיממה...

המדובר הוא על קידום ותק של שנת ים-שלוש לקדם כל מורה. נניח יש לי 5 שנים של ותק, ומחר - 6 שנים, אזי בעד שנה זו יהיה לי תשלום מיוחד. כלומר, לקבוע כך שבשנה השנייה אני אקבל תוספת מסויימת. לפי הצעת משרד החינוך דבר זה מתבטא ב-45-50 ליי בהתחלת הקריירה של ההוראה.

ל-50% של המורים תוספת זה ומתבטאת ב-13-15-18 ליי ואילו התקדמות זו של 45 ליי תינתן למורה מתחיל. מציעים לנו 2,25 ליי, ואכן זה רחוק ממה שקוראים. אמצע.

על התחולק לא דברנו.

על השאלה השנייה - מנכ"ל משרד החינוך יענה, כי הוא ידע לומר כיצד הוא רואה את משרד החינוך...

חתמנו על הסכם בשנת 1964, וקבלנו תוספת בסך הכל של 18%, ומאז לא נשתנה ולא כלום. הוויכוח שהיה לנו על תוספת יוקר אחרונה היה בשנת 1966. וזה היה מעט מאד. מאז לא השתנה שום דבר.

אמנם יש שינוי כללי שחל על כולם אחרי עיסקת החבילה. אנחנו משלמים מסים כמו כל אזרחי מדינת ישראל.

אנחנו טוענים כי אף פעם לא יכולנו להביץ מדוע מורה שגמר אוניברסיטה חייב להיות שונה מעובד אחר שעובד בתעשייה, בפקידות, במשרד וכו' ? ברגע שהוא עובד בהוראה הוא מקבל 200 ליי פחות...

היה מכתב גלוי כזה לשר החינוך יגאל אלון, חתום ע"י 52 סטודנטים, ושם שואלים אותו: מדוע שילכו בחורים צעירים להוראה? לנו אין תשובה, אבל יש כאן רק שאיפה חדקה.

אני חושב כי אילו לא היה ויכוח פרינציפיוני, אז לא היה יכול להתקיים ויכוח כזה.

בקשר לשאלה כי בעתונות מסחמנת פשרה: אנחנו לא פרסמנו דבר כזה. מכל מקום, הסכום הזה של 2,25 ליי כתוספת איננו רציני.

מורה שגמר אוניברסיטה, שמתחיל ללמד מקבל 597 ליי ברוטו. זה היה לפני עסקת החבילה. אמרו לנו כי זה לא יתכן, ואז המצאנו להם טבלאות...

לגבי השאלה: מהו הסכום המתבקש כאן? - 130 מיליון ליי.

מורה בודד שגמר בי.אי. אחרי 4 שנים, אנחנו חושבים שהוא צריך להתחיל בדרגה הריאלית הנמוכה ביותר שקיימת אצל מהנדסים. זה מתבטא ב-180 ליי בשביל מורה מתחיל. לא יחכן שמורה יתחיל בדרגה ד' של מהנדסים.

אומרים לנו כי דרישותינו מתבטאות בסכום של 130 מיליון ליי... ואז, כמובן, ש-26 מיליון ליי זה רחוק מאד מהסכום ששמענו.

מר ר. אבירם:

שאלו אותנו כמה פנטומים יש בסכום הזה? מחברר שלמרות הפנטומים כולם קבלו חוספות.

בקשר לעמדתנו לגבי הצעה הבדרות: - האמת היא שלא חשבנו על זה. במשך שנים שתקנו, והחייחוסו אלינו כפי שהחייחוסו. שמעתי את השאלה הזו ברגע זה. הממשלה לא הציעה הצעה כזו. המוסדות ידונו בשאלה האם לקבל את ההצעה או לא...

שמחנו לקבל את ההזמנה לזועדת החינוך כדי להסביר את עמדתנו. אני לא רואה שתשובתנו פותרת את הבעיה, ואני לא רואה שזה ישנה את הבעיה.

מה אתם מצפים שחברי הכנסת יעשו? ד. קורן:

א. גולדשמידט: נאמר כאן כי מורה בי.א. מתחיל בדרגה ד' מהנדסים. האם זה שוויון של 1964? אם אנחנו מקדמים - האם זה ד' מהנדסים? או האם יש בהסכם שמורה צמוד ל-ד' מהנדסים?

היו"ר א. כץ: נוסף לתביעת השכר הוגשו מספר לא קטן של תביעות נוספות שקשורות בקסף, בתנאי עבודה ועוד. האם התביעות הללו מילויין, או אי-מילויין מהוות היזם עילה לשביתה?

מר שמואל שמעוני - חבר הנהלת ארגון המורים העל-יסודיים:

בקשר לשאלה - למה אנחנו מצפים? אנחנו מאמינים שהבנה לגבי מצבו של המורה מגיעה לידי הכרה שצריך יהיה לעשות משהו... חייבים לעשות משהו... זה יעורר את הכנסת כולה כדי לנקוט בעמדה. העובדה שנפגשנו כאן לפני כשנה על רקע של הבנת המורה - היתה טובה.

בקשר לשאלה של הצמדת מורה ל-ד' מהנדסים, ואם זה עניין של שוויון ואם יש יסוד של הסכם: - אפשר להגיד שיש יסוד של הסכם. יתכן שלא רבים מחברי הכנסת ידוע ששכרם של מורים הוא בגדר חידוש מסויים. ב-1964 הוצמד המורה האקדמאי על-יסודי למהנדסים, עתונאים, עורכי דין, כימאים ועוד. והמורה היסודי מוצמד למורה מוסמך. ב-1968 נחתם הסכם בינינו, כארגון מורים על-יסודיים - וזה בהתאם למכתבו של לוי אשכול ז"ל שנקבע כי מורה מתחיל יהיה בדרגה של מהנדס מתחיל - דרגה ד' - 180 ל. בגלל מכתבו של אשכול אנחנו הוצמדנו לזה. זה היה הדירוג הנמוך ביותר, על כן הוצמדנו אליו. החייחוסות לדרגה ז' היה כאילו דבר חי, נושם, מתפתח...

מסתבר שדרגה ז' היתה ללא תוכן, שכן זהו אחוז אחד מהמהנדסים, וזה נודע לנו קצת באיחור. לאט לאט הלכה דרגה ד' והפכה להיות דרגה התחלתית, ואז ראינו משהו - כי בדרגה ז' היו 14 מהנדסים, ואחר כך ראינו שהמספר עולה מדרגה ד' לדרגה ג' ו-ב'. זהו קידום די טבעי בדירוג המהנדסים.

מר שמואל שמעוני:

משרד החינוך אומר כי הוצמדנו לדרגה. אם אני הולך לקנות ארגז ענבים של 50 ק"ג, ואני מקבל ארגז יפה, אך אני מוצא בחוכו 2 ק"ג ענבים יפים. אני אמרח ארגז ענבים של 50 ק"ג, אבל אני לא מוצא בו אלא 2 ק"ג. התווית שעל הארגז מראה של 50 ק"ג...

אני מכתבו של אשכול היחה לו כוונה, שמורה אקדמאי מתחיל יהיה בדרגה של מהנדס, אז זה חייב להיות ריאלי ובעל משמעות היום.

לגבי השאלה האחרונה של א"כ כץ על התביעות הנוספות שהוגשו, נאם א"כ מלוי יך כדל לשמש עילה לשביתה: - אנחנו אומרים כי אם יחתם הסכם, הרי שזה יחול על כל התביעות שלנו. מכל מקום, במסגרת הכללית אני מניח, שנוכל להגיע לידי הבנה.

חודה.

היו"ר א. כץ:

אני מניח שהוועדה בישיבתה היום, חגגש עמדה לגבי הנושא. שביחת מורים גוררת השבתת תלמידים, לכן צריך לעשות הכל כדי להימנע מכך. עזרתנו אולי תתבטא בזה שאנחנו נשכנע את הגורמים כדי להימנע מהשבתת תלמידים. ועתה נשמע את הארגונים האחרים.

(נציגי הארגון של המורים העל-יסודיים עוזבים את הישיבה, ובמקומם נכנסים חברי הנהלת מרכז הסתדרות המורים.)

ברשותכם, אני מקדם בברכה את משלחת הסתדרות המורים.

היו"ר א. כץ:

רשות הדיבור להצגת בעייתכם ניתנת לכם. בבקשה.

גב' עדה גילן - מנהלת המחלקה המקצועית:

(מציגה את אנשי המשלחת)

מבחינה מהותית אנחנו מייצגים את אח המחלקות המפורסות כאן, וברצוננו לדבר על המאבק שלנו.

אנחנו מייצגים את כלל ציבור המורים שמונה כ-4000 מורים על-יסודיים, 1800 מורים סמינריים, 700 מפקחים, 3500 גננות, 3500 מורים ערביים, והשאר - מורים יסודיים.

רוב המורים בבתי הספר היסודיים הוא מורח, ואסור לנו לשכוח את ההשקעה שמקיימים בהשכלה, את השכר, ואת דרגת השכר למעשה.

גב' עדה גילן:

ידוע לכם שהשכר שלנו הוקפא במשך השנים ולא היתה שום פירצה מבחינה זו. אנחנו מעריכים שכ-60% מהמורים היסודיים, שכר הנטו שלהם הוא פחות מ-600 ל"י, במשרה מלאה.

הואיל והתקנה לגבי הכיחות הנמדכות

בחינוך היסודי מגיע ל-24 שעות שבועיות, הרוב המכריע של המדרות מקבל 4/5 מהמשרה. כלומר, אם השכר ההתחלתי של מורה מוסמך הוא 560 ל"י, הרי השכר ההתחלתי של מורה שסיימה את הסימינר מגיע ל-400 ל"י ומשהו ברוטו, וזה נע ביץ 300-350 ל"י. למעשה, זהו השכר של מרבית המורות במדינת ישראל.

מרבית המורות עובדות בכיחות נמוכות,

ומדי שנה בשנה מקבלות הן תוספת אוטומטית, שהיא זעומה מאד.

ביחס למורים אחרים שנמצאים בדרגות

ותק יותר גבוהות (ובמורים גברים שהם המפרנסים היחידים): היה לנו שלשום כנס של מורים לטבע וחקלאות, והם באו בטענות למפקחים שלהם, ולא רק להסתדרות... המפקחים טוענים שהמורים מנפנפים לו ב"לוקש" כשהם אומרים להם "איך אנחנו יכולים להתקיים ב-500 ל"י?"

אם מדברים על מורים שעובדים עבודה

נוספת, הרי שמספרם הוא קטן ביותר. אכן ישנם פה זשם מורים שמרוויחים יותר... מכל מקום, אנחנו מייצגים ציבור אשר רובו המכריע חייב להתקיים ממשכורתו.

לגבי השאלה - כיצד טיפלנו בבעיות עד כה

וכיצד מנהלים את המו"מ? - לצערנו הרב, הטעונוים האלה והטעונוים שלנו אינם בגדר טוד... אנחנו השמענו אותם... אנחנו השמענו אותם במשך כל שנות קיומה של הסתדרות המורים, וזאת על אף העובדה שאנחנו "ילדים טובים וממושמעים"...

לא נאבקנו נגד עסקת החבילה. אך נשאלת

השאלה אם הצד השני עשה אותם המאמצים? האם הוא ניסה להיענות לנו ללא צורך באמצעי קשה זה ששמו שביחה?

מורה ממלא מקום היה מקבל 4,40 ל"י לשעה...

עוזרת בית מקבלת יותר. מורה ממלא מקום קבל סכום זה של 4,40 ל"י ברוטו, מבלי לבטח אותו ביטוח לאומי, ואילו עוזרת הבית שלי אני חייבת לבטח אותה. אולם, נעשה משהו בעניין זה, והגענו להישג כזה שהדבר תוקן לאחרונה, ועתה מקבל מורה ממלא מקום בבית ספר יסודי 6,25 ל"י במקום 4,40 ל"י, ו-8,50 ל"י בבית ספר תיכוני.

זהו דבר שזועק לשמים. יש מכתבים,

יש פניות, יש הוכחות... מכל מקום, מכתבים אינם חסרים בנדון. יחד עם זאת, אינני מעלה על הדעת שמשרד החינוך לא שקל את הבעיה של שכר המורים, תנאי עבודתם הקשים גם מבחינה כלכלית... האם שהאוצר חושב כי במשך הרבה זמן אפשר להחזיק אנשים בשכר כזה?

מורה גומרת סמינר, צריכה לשלם שכר דירה...

שולחים אותה לצפון ולדרום, אחרת היא אינה משיגה עבודה, לכן היא צריכה לשלם שם שכר דירה וגם הוצאות נסיעה... בחורה צעירה כזו צריכה לתזור פעם בשבוע הביתה... מורה כזו ממלאה תפקיד ממדרגה

גב' עדה גילן:

ראשונה באותם ישובים מבודדים, ולא כל בעלי המקצוע יושבים שם... מורה חייבת להיות שם, לכן אני שואלת: האם משרד האוצר או משרד החינוך וועדת השרים חושבים שדבר זה חייב להמשיך כך? לא. כי מורה מוותרת על ההוראה ומחפשת איזה שהוא סדק כדי להכנס לעבודה בתור פקידה וכו'... ומה עם הרמה האינטלקטואלית וההשכלתית?

ומה אנחנו תובעים? - אנחנו אומרים שגם מבלי להתחשב ביוקר, אותה מורה שעליה דברתי צריכה לשלם יותר בעד העגבניה מבלי להתחשב בשכר הדירה והנסיעות שלה.

היינו צמודים לאקדמאים ומהנדסים...

זה 14 חדשים שאנחנו טוענים כי חלה הרעה לגבי המורים, ובקשנו שתקום ועדה אשר תבדוק מה השיבוש שחל בינינו לביין המהנדסים... מאז הצגת טעוננו זה עברו 14 חדשים, והוועדה לא הוקמה... דחו אותנו בקש... לבסוף הגענו לידי מסקנה שאנחנו חייבים לתת למורים איזו עזרה ראשונה של 500 לידות עד אשר יחבר הדבר... לפחות ב-25%, אם לא למעלה מזה. - אנחנו מוכנים לכל הזכויות, גם באופן ציבורי, ולומר במה חלה הנסיגה...

אנחנו תובעים לפצות את המורים כולם

ב-500 ליי. איננו רואים ברגע זה שיש לבנות את זה לפי זקק ולא לפי אחוזים. האחוזים לא נותנים את המינימום של הפיצוי שאותו אנחנו דורשים. אנו אומרים שיש לתת סכום זה של 500 לילכל המורים - החל מגננת וגמור במפקחים - עד שנגיע להסכם על השכר החדש שצריך להנתן לכל המורים במדינת ישראל.

היו"ר א. כץ: אני מבקש מחברי הוועדה להציג שאלותיהם.

מ. אביזוהר: שאלתי מתייחסת למאבק המקצועי שלכם: באיזו מידה הסתדרות המורים... (מצטערת, לא שמעתי את המשך השאלה - הקצרנית ש.פ.)

היו"ר א. כץ: מה הזמן שתבעתם שהוועדה צריכה לסיים עבודתה? (גב' גילן: אחמול)

- לגבי הסנקציות: אני מביין שאין סכנה ששביתה כללית תפרוץ... יש סדרה של אמצעים וסנקציות שונות. לכן אני מבקש פירוש לגבי ההכנות שמכינים לנו בחודש נובמבר במידה שזה ישחבש.

- אני מביין כי העילה לסנקציות חדלפות היא לגבי המענק או המקדמה של 500 ליי לכל עובד הוראה בכל דרגה ובכל סקטור... (גב' גילן: כן)

ד. קורן: מהו אחוז המורים אשר זוהי המשכורת היחידה שלהם במשפחה?

א. גולדשמידט:

השאלה של הצמדה נזכרה פעם אחת בדבריד, גב' גילן. האם זה נעשה על יסוד פרוטוקול שנחתם או הסכם או אחיזה במשהו? האם שתי הטענות שוות במידת התוקף שלהן או בבת אחת? (גב' גילן: שתייהן)

גב' עדה גילן:

בקשר להסתדרות הכללית: אנחנו חלק מההסתדרות הכללית. אבל יש לנו אוטונומיה בתוך ההסתדרות הכללית, ואיננו כפופים להוראות המחלקה לאגוד מקצועי.

בקשר לסיום עבודת הוועדה: היינו רוצים שהוועדה תסיים עבודתה עד סוף דצמבר.

בקשר לפירוט צעדי הסנקציות: אם חלילה יאלצונו... ואין זה סוד... זה פורסם בעתונות... אנו אומרים, כל עוד אין הכרח להשביח את כל ילדי ישראל - אנחנו נמנע מלשבות...

ב-5 בנובמבר אף קוראים לאסיפות מחאה כלליות בכל סניפי הסתדרות המורים, בשעה 14.00 בבקר, בזמן הלימודים, ומשתפים בזה את שלישי המורים, ואילו 2/3 - יישארו ללמד בבתי הספר. ישתתפו משלחות של גזנות ומורים ועוד. כולם ישתתפו באסיפות מחאה.

אם לא נענה אחרי אסיפות אלה - ניאלץ להכריז ב-15 בנובמבר על שביתת אזהרה ארצית כללית של יום אחד, ואם גם אז לא נענה - הרי שאז נאלץ לנקוט גם כן באמצעים של שביתות שרשרת. כלומר, פה שביתה ושם שביתה, כדי לא להשביח את כל ילדי ישראל. אם יהיה הכרח, אז המרכז ידון בבעיה שלנו.

יהיו שביתות שרשרת בכל הסקטורים. והסיבה לכך היא, כשלא נענה, והתשובה השלילית האחרונה תהא - שלא ישלמו את 500 הלירות. זו תהא העילה. ההחלטה על שביתה ארצית כללית טרם אושרה. אלא הוחלט שאם לא יסתדר העניין, אז ב-15 בנובמבר ישבתו.

לח"כ קורן ברצוני להשיב לשאלתו לגבי מי הם המפרנסים היחידים? - קשה לענות על שאלה זו. המפרנסים היחידים אלה הם קודם כל הגברים. אם נשותיהם עובדות - איננו יודעים. אין לנו אינפורמציה מדוייקת בעניין זה.

לח"כ גולדשמידט לשאלתו האחרונה: שתי הסיבות חשובות, גם הסיבה שנוצר היום מצב קשה לאחר 6 שנות הקפאה, וגם הסיבה השנייה מבחינה מהותית שזה לא צריך להיות צמוד לדרגה פיקטיבית. צריך לשאול: כיצד זה מתבטא היום, ולא איר זה מתבטא לגבי משהו שאולי רק איש אחד צמוד לאותה דרגה...

אנחנו אומרים כי היו כך וכך מהנדסים לפי דרגות אלה ואלה, ואילו אנחנו טוענים על ממוצע משוכלל, ריאלי.

מר נתן נהוראי - מנהל המחלקה לארגון:

לשאלתו של היושב ראש - הוא שאל

אם רק העניין של 500 ל"י בחור מקדמה יהווה פיצוי ונבוא על סיפוקנו: אני מודיע שלא. יש סיבה יותר חשובה. מוזר שאנחנו מבקשים נתונים עובדתיים, בלתי-חסויים של עובדים על מנת לבסס תביעה צודקת, או לא צודקת; או ועדה משותפת, או ועדת מומחים שהיא תדון ותקבע אם אמנם חלה נסיגה. תהא זו ועדה לעובדות... והנה, לעניין כזה אמרו לנו - לא.

מר נתן נהוראי:

מה יכול לעשות איגוד מקצועי? כדי לצייד אותו בנתונים הכוונה היא הלכה למעשה מה שלמו למורים, כי אנחנו טוענים שהיו הטבות שוליות וצדדיות - וזה הכל כסף... עובדה שבכמה וכמה שלבים גם ועדת השרים סרבה לנו. אני מדבר על ענין יסודי.

ועוד דבר: אמנם עיקר כובד המשקל הוא תקון בשכר. אבל יש עוד ענין חמור. שר החינוך קבע שתקום ועדה אובייקטיבית בענין צפיפות בכיתות. הוועדה סיימה והגיעה למסקנות. מחברר, שהוועדה לחוד והתביעות שלנו לחוד. על אף המסקנה שאליה הגיעו - 35-36 תלמידים בכיתה - הדבר איננו מתבצע. המסקנה היא של ועדה משותפת של מומחים שבראשה עמד יוסף שוחט, וזוהי התוצאה של תביעה פרופסיונלית שלנו.

דבר נוסף ברצ, שאני נביא - ללא ספק - את הדבר הזה באסיפות שלנו בפני המורים שלנו. זהו ענין חמור, וזה פוגע בעבודת המורה בחינוך.

ש. לויין: לגבי שאלתו של ח"כ קורן ברצוני להשיב, כי אין לי ספק ש-90% מהגברים בחינוך היסודי העבודה בחינוך זו עבודתם היחידה. יש 40% של גברים בחינוך היסודי, ורובם הם המפרנסים היחידים במשפחה. מכל מקום, גברים בחינוך הממלכתי כמעט ואינם, ואם ישנם הרי שהם עוסקים בחינוך הדתי אשר נושתיים לא עובדות.

היו"ר א. כץ: אני מודה לנציגי הסתדרות המורים.

אנו נמשיך עכשיו בינינו, ואני מקווה שתמצא דרך למנוע זעזועים בחינוך.

(חברי המשלחת של הסתדרות המורים עוזבים את הישיבה)

מ. בן-פורת: אני מצטער מאד שהוועדה כונסה, שכן הוועדה ישה וגייבשה מסקנות, וזוהי מקנה כבוד למורה... בין היתר, לגבי ועדת השכר - בסולם השכר מתחשבים בנתונים השונים של המורה. למעשה, אינני רוצה להשלוח את המשלחות. האם הוועדה מסוגלת להתמצות ברזי השכר? האם היא אובייקטיבית לגבי מעמד העובדים במדינה? גם אני יכול לבוא ולצייר תמונה של משפחות נחשלות בצורה הרבה יותר מרתק... ועדת העבודה עוסקת בבעיה זו. לדעתי, אין להפוך ועדה זו לוועדה של איגוד מקצועי... זה לא יכול להיות.

ברצוני להבין אם מכיוונים את הוועדה כדי לתת למורים הרגשה טובה... מכל מקום, אפשר היה לכנס את הישיבה הזו ביום ב' הקרוב. על כל פנים, חשוב מאד אלי שלא תהיה אשליה בענין זה, פרט להערכה כללית...

היו"ר א. כץ: הערתך היתה יכולה להיות טובה בתחילה הישיבה, לפני קיום הישיבה, ולא באמצע... עלינו לשמוע עוד את נציגי הממשלה בענין זה.

אני חושב שיש מקום לדון על הנושא, ועלינו לשמוע את נציגי משרד החינוך, ולאחר מכן נשב לבד ונראה מה לעשות.

א. רז"א-נאור:

הייתי מציעה שלא נדחה את הדיון בענין זה. אני סבורה שכדאי כי גם נציגי משרד

החינוך ידעו וישמעו על המצב.

אני שמחה שכינסת את הוועדה... אני לא רוצה להפוך את ועדת החינוך לוועדה של איגוד מקצועי. הענין הוא בזה שאוכלוסיית התלמידים במדינת ישראל תהיה, כנראה, מושבת מלימודים. המורים, שתפקידם הוא חינוכי, יועם דיפגם בהחלט אם תפרוץ שביתה, וועדת החינוך חייבת לעשות כמיטב יכולתה למנוע אותה, או לנסות למנוע אותה.

אני חושבת שהצעת היושב ראש שיהיה בורד, והמורים העל-יסודיים אמרו שזו הצעה חדשה - זהו חומר למחשבה. אולי משרד החינוך יאמץ את ההצעה הזו, ואז יתכן שהשביתה תמנע... אם כן, הוועדה תשיג את ההישג בזה.

ח"כ בן-פורת צודק בזה שאמר כי יש עוד אנשים שהיים במצב קשה. אבל אי אפשר לשלוח מורה לחנך ילדים ותחכה עד שיגיע הרגע שתוכל לברוח...

היו"ר א. כץ:

זה מספר שבועות שאני מספל בנושא זה, ואני עומד במגע עם שני הצדדים. באנו

לכל הגורמים כדי לנסות לפסיק לשבות.

מדובר בשביתה כללית של איכס מורים. לי יש קשר אתם, יום-יומי כמעט, ואני מנסה להגיע לנוסחה אתם.

אין אשליות, וגם למשלחות אין אשליות. הם יודעים שאנחנו לא נכנס לפרטי המימון, ולא נחליט על מספר התלמידים וכו'. לנו יש מעמד מיוחד, משום שאיננו מזדהים עם המורים וגם לא עם הממשלה. זו היתה הכוונה החמימה והמקורית שלי.

מר פלד - מנכ"ל משרד החינוך והתרבות:

אדוני היושב ראש, חברי כנסת נכבדים!

אני יכול להתחיל בשני משפטים מסכמים:

א) שמשרד החינוך והתרבות ומשרד האוצר - זאת אומרת, גם המשרד הנוגע בדבר, וגם הקופה - הגיעו למסקנה שיש מקום לדון באותן הבעיות שגב גילן הביאה בפנינו, וגם לגבי בעיית המורים העל-יסודיים. לא צריך לשכנע בענין זה. (ב) מה אפשר לעשות שלא תמיד מספיק להכיר בצדקת התביעות? צריך לראות גם את הכיס...

התביעות הכוללות הוגשו לנו, ומספרן מגיע ל-600 תביעות של מורים על-יסודיים, ובערך מספר דומה של מורים יסודיים - למעלה מ-40 תביעות.

יש לי כ-100 תביעות, אשר ערשן הכספי של תביעות הנוטים העל-יסודיים מסתכמות בכ-132 מיליון ל"י; ואילו התביעות של המורים היסודיים מסתכמות בכ-346 מיליון ל"י. יחה זה כ-500 מיליון ל"י. יוצא אפוא שאי אפשר לומר שהבעיה היא רק בצדקת התביעות.

מר פלד:

ברצוני להעיר כמה הערות לגבי הדיון

ולגבי ההערות שנשמעו כאן:

המאבק של המורים על השכר איננו

מאבק מבודד ונפרד. יש כעת מערכה על כל מיני שכר במדינה... היה לי הכבוד לשבת שלשום בבקר, עד שעה 2 בבקר, יחד עם שר האוצר ושר החינוך והתרבות עם המורים, ואז אמר שר האוצר: אני שר האוצר לא רק של המורים, אלא שר אוצר של מדינת ישראל...

כל תביעות השכר שהוגשו לשר האוצר

מגיעות למילארד לירות... כל ניד עפעף קטנטן גורר אחריו תגובת שרשרת.

יש בפני מכתב מחודש אפריל 1956, עליו

חתום שר האוצר דאז - מר לוי אשכול המנוח, אל מנהל האיגוד המקצועי דאז מר אהרן בקר, ובו כתוב (קורא המכתב)

זהו הבסיס הפורמלי הראשון. שכן נאמר

"אקדמאים" ולא "מהנדסים".

ב-1962 התקיימה ישיבה מסכמת במשרד

החינוך והתרבות, בראשותו של שר החינוך דאז מר אבא אבן ועוד. באותו דיון נאמר (קורא)...

טענתם של המורים העל-יסודיים היום

בערך דומה - והיא, שיש להצמיד שכרו של המורה המחזיק לשכרו של מהנדס. לידיעתכם, לא היו אז מהנדסים... יכול להיות שלא ידעו על כך. כשמנהלים מ"מ, לא בודקים את האינפורמציה שנוגעת בדבר.

בדיון שהיה לנו - שר החינוך והאוצר,

מנכ"לים חינוך ואוצר ועוד - נאמר לשתי הסתדרויות המורים שאת התביעה היסודית שלהם שלא נענתה ואשר נתקלה בסירוב - אנחנו מוכנים להכנס לתביעה כדי לבדוק את השיבוש שחל בשקרים של המורים לעומת יתר האקדמאים. ואז התעורר ויכוח על המועדים, ואז הודיע האוצר בצורה מפורשת - וזה לגבי המורים העל-יסודיים - שהבדיקה שנדרשת יכולה להיעשות רק בלוח הזמנים הכללי שיכול להקבע לכלל המשק. האוצר לא יסכים בשום פנים ואופן לבדיקה בלוח זמנים קודם.

ועוד אמר שר האוצר, שהוא מוכן שתחולתן

של המסקנות יהיו מספטמבר 1970. אם הם טוענים שיש סחבת, אז שר האוצר מודיע להם שמה שיסוכם יהיה החל מספטמבר 1970. זהו פרוטוקול של ישיבה שבה היו נוכחים שני שרים, שני מנכ"לים ועוד אנשים, ואיש לא יכחיש את זה... וגם אני אומר זאת היום.

בתוך מכלול התביעות, גם של הסתדרות

המורים וגם של ארגון המורים העל-יסודיים - יש שתי תביעות כבדות מבחינה כספית: כ-250 מיליון ל"מ מכלל התביעות שהיא להקטנת מספר התלמידים בכיתות. ישנה הודעה, והיא טרם הגישה את הדו"ח שלה. שר החינוך אמר לנציג המורים כי לאחר שהודעה תמסור את הדו"ח הוא יראה מה לעשות. מכל מקום, אני חושב שזו התפרצות לדלת פתוחה, והם אמרו מה שאמרו באי דיוק עובדות.

מר פלד:

לגבי התביעה היסודית של המקדמה
השיבוננו בשלילה, כשם שכל התביעות למקדמות נענו בשלילה.

לגבי התביעה לבדיקה הפרשיות
השיבוננו בחיוב. אנחנו מוכנים לשבת בענין זה עם המורים
האקדמאים ואחרים; לגבי לוח הזמנים אנחנו עומדים על כך שזה
יהיה ככל התביעות האחרות; לגבי החחולה - אמרנו מראשית
שנת הלימודים תשל"א. אני דוחה את הטענה של סחבת, שכן לא
היתה תביעה אחת שלא נדונה. על כל התביעות קבלו תשובה, חלקן
היו תשובות חיוביות וחלקן - שליליות.

התביעות של המורים העל-יסודיים
שהסכמנו עליהן מסתכמות בכ-3,5 מיליון לירות; והתביעות של
המורים היסודיים שגם פן נענו מסתכמות ב-6,5 מיליון ל"ש עשינו
הכל לפני משורת הדין. לכן אני מתפלא על מה שנאמר כאן לגבי
מורים ממלאי מקום.

ש. לויין: אמרנו 350 מיליון ל"ש. למה התכוונת?
האם התכוונת למיליון תביעות השכר?

מר פלד: למיליון תביעות שהוגשו ע"י הסתדרות
המורים.

ש. לויין: האם זה כולל הקלת הצפיפות בכיתות?
האם יש למשרד החינוך אומדן לגבי
כמה יעלה השלום מקדמה לכל המורים?

למה התכוון שר האוצר כשהבטיח
למורים העל יסודיים שהמסקנות תהיינה בתוקף מראשית שנת הלימודים?
האם התכוון למסקנות הוועדה להפרשיות?

אני מניח שהמנכ"ל ניסח את דבריו מחד
זהירות. הוא אמר ששר האוצר אמר כי הוא שר האוצר של כל מדינת
ישראל... יש מדיניות שכר כללית, ומה שיהיה בשעתו - זה יהיה
בתוקף לגבי ראשית שנת הלימודים. למה התכוון? האם למסקנות הוועדה?

א. גולדשמידט: כל תקוץ בצפיפות בכתות יחבטא בכסף רב, כאשר
כל חשבון השכר הוא 350 מיליון ל"ש.

הי"ר א. כץ: האם משרד החינוך מוכן שייאמר במפורש
באותו "Terms of reference" שתפקידה של הוועדה היא להשוות שכר המורה האקדמאי לשכר אקדמאים
אחרים או מהנדסים?

האם משרד החינוך בפיננציפ מצא, לאוד
כל מבדקיו, שחלה ארוזיה בשכר המורים בשנים האחרונות?

מה עמדת הממשלה לגבי ההצעה להעביר את
הנושר לבוררות מוסכמת?

ברצוני לדעת בכמה יסתכמו כל התביעות המודיעים אם תהיה היענות
של מאת האחוזים? קבלתי זה עתה את המסמך המציע מנציגי הממשלה
שזה יסתכם ב-90 מיליון ל"ש. האם נכון המספר שבשלב ביניים - קידום
וחק - זה הסתכם ב-35-40 מיליון ל"ש.

מר פלד:

הנה חשובות לשאלות שנשאלו: אינני

יודע מניין לקחה את הסכום של 90 מיליון ל...
ההיענות לתביעה של המורים העל-יסודיים מסתכמת ב-91 מיליון ל...
המורים העל יסודיים - 26 מיליון ל, לאחר מכן יהיו בודאי השלכות
לגבי המורים היסודיים. זה פירוש התביעה שמורה מתחיל תהיה דרגתו ד.
פה לא נאמר מה תהיה דרגת השכר של מורה בשנה הראשונה, בשניה ובשלישית...
יש להם תביעה שלא אמרו אותה, של תקון פנימי...

לגבי קידום הוותק - זה בלבד מסתכם
ב-10,5 מיליון לירות. זה כולל מה שאמר כאן מה אבירם - למורה
בשנה הראשונה קידום בשתי שנות ותק; מורה בשנה השלישית יקבל
כאילו ויש לו ותק של 5 שנים.
ב-17 מיליון ל.

מה היתה כוונת שר האוצר למסקנות
הוועדה? (א. גולדשמידט: אם הוועדה תמצא שחל שיבוש, הרי
המדינה איננה מוכנה לזה)... מכל מקום, הוועדה חייבת להמליץ על
שכרו ההתחלתו של המורה.
יש הסכמה, והודעתי למזכיר הסתדרות
המורים ה"כ שלום לוי, במשרדי, שהממשלה מקבלת באופן עקרוני
את התביעה לבדוק את ההפרשיות אשר נוצרה כדי ליצור שכר התחלתי
של המורה.

מורים אקדמאים הם חלק מארגון האקדמאים.
לכן הם נוסעים בשתי רכבות... זה נמצא במו"מ עם ארגון האקדמאים.
והשר לא אמר ולא כלום בענין זה. החישוב הוא של 70 מיליון לירות
להוצאות שוטפות ו-260 מיליון השקעה לבנייה.

לגבי השאלות של היושב-ראש - האם המשרד
מוכן להגדיר את ההפרשיות? - מוכן. חזרנו על כך 3-4 פעמים,
וגם כאן וגם לפני הארגונים מוכנים לומר זאת. אמרנו שאנחנו מוכנים
שחיה זו ועדה ציבורית, או ועדה של מומחים. מוכנים לכל הרכב שייקבע,
כל סידור שייקבע - נהיה מוכנים.

האם חלה ארודיה בשכרו של המורה? - אני
חושב שחלה פה הטעיה. ראשית, מר אבירם אני חושב כי לא דיין.
הקפאת השכר חלה על כל הסקטורים האחרים במדינה. זה לא הסקטור
היחיד שנמצא מקופח; (ב) מיבנה שכר המורים שונה מכל שכר העובדים
האחרים.

במידה וחלה ארודיה או זחילת שכר, הרי
שבענף המתכת יש אותה זחילה... לא הוועדה הזו ולא משרד החינוך קבע
את זה. הסתדרות המורים עומד בתוקף על שמירת השיטה הזו... אם
קיימת זחילה, הרי שהיא קיימת באותה מידה גם בסקטורים אחרים.

מה עמדת הממשלה לגבי ההצעה לבוררות? - אני
מוכן לבדוק ענין זה.

מ. בן-פורת:

הוועדה לא צריכה להיכנס לשום בודרות.

מר פלד:

לגבי השיבוש בין המורים לבין האקדמאים
האחרים: לאחר פעילות שנעשתה על דעת
שר החינוך והאוצר, הרי שהתביעה היסודית שעליה לחמו המורים במשך
שנים - נחקבלה. והנה, יש עכשיו בעיה של לוח זמנים. הבעיה היתה
לקבל את העקרון. העקרון נחקבל... ואז התחיל הוויכוח של לוח
הזמנים. אני חושב שאין מקום ובסיס מוצדק להשבתה כללית, וגם לא
לאסיפות מחאה בשבוע הבא, משום שזה יפגע במורים ויפגע בחינוך...
היום אינני רואה שהממשלה תוכל להיענות לזה לאחר פרוץ השביתה.
לכן אני מציע להמנע מזה.

היו"ר א. כץ:
 ישנם מצבים שכל ועדת כנסת, כשהיא מתייחסת בנושא שבין הממשלה או המשרד שנוגע - זו זכותה לשבת לבד. הסכרת זאת למנכ"ל משרד החינוך והוא קבל את זה ללא הרהור וערעור. אין כל כוונה לפגוע במישהו, וטוב שהוועדה חשב לבד.

א. רזיאל-נאור:
 מדוע שנשב לבד, בלי נוכחות משרד החינוך? אני חושבת כי היה טוב אילו המשלח היה שומעת את תשובות המנכ"ל. מה יוצא עכשיו? זה אומר כך, וזה אומר כך, ואנחנו נאמר כך... לדעתי, העימות של שני הצדדים הוא חשוב מאד. עכשיו זה יפריע לנו בשיקולינו. אני מוכנה להאמין למר פלד בדיוק כפי שאנן מאמינה למר אבירם... אם הוא אומר שהממשלה מסכימה לערנך טבלה, והיתר יהיו עם דרגות שר ומועדים - הרי שהשגנו את המטרה. הוא הדין לטענות המורים. אם יש אפשרות לפתור את הבעיות בלי ועדת החינוך, מה טוב... ואם לאו, אני יודעת אם יש לנו משהו מיוחד כדי להיות שלא בנוכחות משרד החינוך.

אני מציעה שהישיבה הבאה תהיה בנוכחות משרד החינוך.

ז. הרמן:
 אני חושבת כי נכון נאמר כאן, כי איננו צריכים ליצור רושם שאנחנו צד בוויכוח לגבי מה שמתרחש... הייתי שמחה אילו היינו שומעים את הסיכומים של משרד החינוך, ואם היינו מקבלים גם מיושב ראש הוועדה איזה סיכום על מה שהתרחש עד כה. מכל מקום, אני חושבת כי זה החליש את האפשרות שלנו להופיע כגורם משפיע על הכרעות בנושא זה... יוצא כאילו שהחללנו במין ועדה שלא לה להתעסק בבוררות... אני לא חושבת שהיינו צריכים לעשות זאת, אלא לערוך שיחה בינינו, ובאמצעות היושב ראש שלנו היינו יכולים להעביר את החצות למשרד החינוך.

היו"ר א. כץ:
 אולי טעיתי בשיקול של זימון הוועדה. אולי היינו צריכים לעשות זאת לבד. אז טעיתי. אין לי שמץ של כוונה שוועדת החינוך תהפוך לוועדת בוררות. אין אשליה, מחוץ זה שאני עומד במגע עם הצדדים... אין רושם כזה.

יכול להיות שאפשר היה להסתפק בשמיעת אינפורמציה. אולם, מה שאותי הזעיקו הוא, שלא יתכן שוועדת החינוך לא תשב על מדוכה זו, ולפני השביתה, ולא אחרי השביתה. לדעתי, פניה כללית לשני הצדדים, ולנסות למצוא נוסחה שתמנע שביתה - זה טוב. אין לי אשליה שאנחנו, כוועדה, נוכל להכניס לפרטים. נפגשים באמצע, והאמצע יכול להיות קצת פה וקצת פה, עם מיכניזם מוסכם...

בוררות מוסכמת ע"י שני הצדדים, זה דבר טוב, ואנו נציע את זה לשני הצדדים... אין לנו כוח כפיה... על כל פנים, הרגשתי היא שמדובר פה במאבק ארוך וחריף שיסתיים במרידות רבה. ואני כבר יודעה את הנפגעים מכך... אני, כלפי עצמי וגם כלפי הוועדה, נקי.

ש. לוי:
 לדעתי, ועדת החינוך לא יכולה להציע שום פתרון קונקרטי. גם לא בוררות. בעקבות הבידור שהיה לנו, זאת אדמרת לפנות בקריאה לממשלה ולמורים שישו מאמצים בלתי רגילים כדי להגיע להסדר של פשרה ולמנוע שביתה...

מ. אביזוהר:

אני אסיר תודה ליושב ראש הוועדה על שהכניסנו לענין זה. הוא מילא

תפקידו נאמנה, לדעתי.

לסיכום ברצוני לומר, כי אני מתנגד שלכל חבילה יש שני צדדים, משום שאנחנו גם כן צד. שר האוצר מבצע את מה שהכנסת מחליטה... יש תקציב... לכן אני נגד זה שאומרים כי ישנם שני צדדים, אלא יש לומר שישנם גורמים.

כמו כן אני מתנגד למלה "פשרה", אלא

שיאמר מאמץ, פתרון...

אם הסכסוך יפרוץ, הרי שזה יהיה כשלון...

היו"ר א. כץ:

ב-47 מיליון ל"י ניתן לפתור את הבעיה.

מ. אביזוהר:

הכל בדוק ומחושב. יהיה מאד מצער אם השביתה הזו תפרוץ.

אני לא מציע לומר לא פשרה ולא ויתורים,

אלא לעשות מאמץ.

מ. בן-פורת:

אנחנו לא דנים בעקבות הצעה לסדר היום. כך שמשרד החינוך והאוצר לא לוקחים

חלק כאן.

באשר לצד הענייני עצמו: כל ציון הדגשה של בוררות, פשרה של משהו - פרושו שאתה מחליט על שכר. מכל מקום, פשרה זה בוררות.

אכן שמענו "נאשם" מצד אחד, אז צריך לשמוע גם את הצד השני. אינני רוצה להעמיד את ועדת החינוך כאן כדי למלא תפקיד לפני הבצוע, ולא עד כדי החתיבות מרחיקות לכת.

ברצוני לומר כי אינני "מתמוגג"

מצעדי הסנקציות שהם ינקטו. איך לנו במה לשלם להם... אני זכאי גם במקום אחר להביא את זה בחשבון, כדי שחלוקת העוגה לא תהא מושפעת כאן. אני מתכוון לאיגוד מקצועי, שכר, אוצר, הוספת 2 לילד דביעי, משפחה כזו נאבקה על כל לירה, והמדובר הוא על 3-4 מיליון ל"י וזה איננו מתבצע, כי אין כסף. עלינו להביע דעתנו גם על יתר השכבות בארץ. לכן אני אומר שלא נתייחס לדברים קונקרטיים.

אני מציע שוועדת ניסוח בת 2-3 חברים

תשב ותנסח מסקנות לגבי קיפוח המורה מבחינת שכרו, והיא פונה לצדדים למנוע את ההשבתה והשביתה.

א. גולדשמידט:

אינני מאמין שב-70 מיליון ל"י תפתר הבעיה. אני עסקתי בבעיה זו של

הפחתת מספר התלמידים בכתות.

אני מציע שנאמר, כי רשמנו לפנינו את

המאמצים שעשה היושב ראש של הוועדה לפני ישיבה זו כדי למצוא פתרון. ולאחר שמיעת האינפורמציה מהנוגעים בדבר, אנחנו מחזקים את ידיו במאמצים כדי למנוע את השביתה.

ד. קורן:

ברצוני להצדיק את היושב ראש על שכינס את הוועדה. אחרי ששמענו מה ששמענו, אני חושב שוועדת החינוך לאייתה יכולה שלא להתכנס, כשהשביחה עומדת בפתח. לכן צריך לקבל את זה כדבר חיובי שהוועדה יושבה.

לגבי מסקנות: ברור שאנחנו לא צד, ועלינו להיות זהירים בענין זה. לדעתי, צריכה להיות קריאה לגורמים לעשות כל מאמץ על מנת למצוא דרך כדי למנוע שביחת לימודים במדינה. אני מקבל את התוספת שהוצעה ע"י ח"כ גודלשמידט - שאנחנו מחזקים את ידי היושב ראש במאמציו למנוע את השביחה.

היו"ר א. כץ:

אני כבר אנסח את המסקנות בהתאם לרוח ההערות שנשמעו פה.

תודה רבה. הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 13.30.